

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Λαογραφικές Ξεναγήσεις: πολιτισμικές
διαδρομές σε αγροτικούς και αστικούς
προορισμούς

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 03

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

σελ. 04

ΣΚΟΠΟΣ

σελ. 05

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

σελ. 08

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

σελ. 10

ΤΡΟΠΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος:
Γεώργιος Κούζας

Τύπος Πιστοποιητικού:
Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης & Συμπλήρωμα Europass

Χρονική Διάρκεια:
3 Μήνες | 132 ώρες | 5.28 ECTS

Μέθοδος Εκπαίδευσης:
100% εξ αποστάσεως ασύγχρονη εκπαίδευση & Διά ζώσης διδασκαλία τα Σαββατοκύριακα

Σε ποιους απευθύνεται:

- Απόφοιτους Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με υπόβαθρο στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές σπουδές και επιστημονικά ενδιαφέροντα στη λαογραφία, φιλολογία, ιστορία, πολιτισμικές σπουδές.
- Εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

ΣΚΟΠΟΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΈΣ ΞΕΝΑΓΉΣΕΙΣ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΈΣ ΔΙΑΔΡΟΜΈΣ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΟΎΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟΎΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΎΣ

Σκοπός του προγράμματος είναι η παροχή των απαραίτητων γνώσεων και δεξιοτήτων στους/ις εκπαιδευόμενους/ες για την αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς στον σχεδιασμό θεματικών λαογραφικών ξεναγήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα ασχοληθούν με τις αρχές της Δημόσιας Λαογραφίας και της Λαογραφικής Μουσειολογίας.

Επίσης, θα μελετήσουν τόσο τον λαϊκό πολιτισμό στις αγροτικές κοινότητες, την ορεινή και νησιωτική Ελλάδα, όσο και τον πολιτισμό στα σύγχρονα αστικά κέντρα. Παράλληλα, θα εξοικειωθούν με μεθόδους που αφορούν τον σχεδιασμό, την οργάνωση εκθέσεων και την υλοποίηση θεματικών ξεναγήσεων. Το πρόγραμμα επιδιώκει μέσα από μια συμπεριληπτική και δημιουργική εκπαιδευτική διαδικασία, την παροχή της απαραίτητης κατάρτισης στους εκπαιδευόμενους για την κατανόηση σύνθετων ζητημάτων της σύγχρονης λαογραφικής ξενάγησης και την υιοθέτηση μιας κριτικής, συμμετοχικής και ανθρωποκεντρικής προσέγγισης της ξενάγησης, που προκρίνει τη βιώσιμη επισκεψιμότητα έναντι του μαζικού τουρισμού.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

ΓΝΩΣΕΙΣ

Μετά το πέρας του προγράμματος ο/η εκπαιδευόμενος/η θα είναι σε θέση να:

- ✓ Περιγράφει τις βασικές έννοιες της λαογραφίας και τη σημασία τους για την τοπική ανάπτυξη.
- ✓ Προσδιορίζει τα χαρακτηριστικά των λαογραφικών θεματικών προς ξενάγηση, όπως οι παραδοσιακοί οικισμοί, οι ιστορικές γειτονιές των πόλεων και τα λαογραφικά μουσεία.
- ✓ Εξηγεί τις αρχές της λαογραφικής ξενάγησης και τον ρόλο του ξεναγού στην ερμηνεία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- ✓ Διακρίνει τις σύγχρονες μεθόδους ερμηνείας και παρουσίασης του πλούτου του λαϊκού πολιτισμού σε διαφορετικά κοινά.
- ✓ Εξηγεί τη σχέση μεταξύ τοπικού λαϊκού πολιτισμού, τοπικής ταυτότητας, πολιτιστικού τουρισμού και βιώσιμης ανάπτυξης.
- ✓ Διατυπώνει τις βασικές αρχές σχεδιασμού μιας θεματικής λαογραφικής ξενάγησης με σεβασμό στην τοπική κοινωνία.
- ✓ Υπογραμμίζει τις δυνατότητες αξιοποίησης των τοπικών πολιτιστικών πόρων για την ανάπτυξη ποιοτικών και βιώσιμων εμπειριών ξενάγησης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Μετά το πέρας του προγράμματος ο/η εκπαιδευόμενος/η θα είναι σε θέση να:

- ✓ Σχεδιάζει και να οργανώνει θεματικές λαογραφικές ξεναγήσεις προσαρμοσμένες στα χαρακτηριστικά διαφορετικών πολιτιστικών προορισμών και τοπικών μουσείων.
- ✓ Εφαρμόζει τεχνικές ερμηνείας του λαϊκού πολιτισμού, μετατρέποντας τις λαογραφικές πληροφορίες σε ελκυστικές και κατανοητές αφηγήσεις για διαφορετικές ομάδες επισκεπτών.
- ✓ Αναλύει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ενός τόπου και να επιλέγει τα κατάλληλα σημεία ενδιαφέροντος για την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης διαδρομής ξενάγησης.
- ✓ Χρησιμοποιεί κατάλληλες τεχνικές επικοινωνίας και παρουσίασης κατά την υλοποίηση λαογραφικών ξεναγήσεων.
- ✓ Αξιοποιεί έντυπα και ψηφιακά εργαλεία για την προετοιμασία, την τεκμηρίωση και την προβολή θεματικών ξεναγήσεων.
- ✓ Ενσωματώνει τις αρχές της οικολογίας και της βιωσιμότητας στον σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτιστικών διαδρομών και δράσεων ξενάγησης, στην ελληνική περιφέρεια αλλά και στον αστικό χώρο.
- ✓ Συλλέγει, να αξιολογεί και να συνθέτει πληροφορίες από ιστορικές, λαογραφικές και τοπικές πηγές για την τεκμηρίωση μιας ξενάγησης.
- ✓ Σχεδιάζει βιωματικές δραστηριότητες που ενισχύουν τη συμμετοχή των επισκεπτών και την κατανόηση του τοπικού λαϊκού πολιτισμού.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

Μετά το πέρας του προγράμματος ο/η εκπαιδευόμενος/η θα είναι σε θέση να:

- ✓ Αναλαμβάνει υπεύθυνα τον σχεδιασμό και την υλοποίηση λαογραφικών ξεναγήσεων με σεβασμό στον τοπικό πολιτισμό κάθε περιοχής και στις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.
- ✓ Συνεργάζεται αποτελεσματικά με φορείς πολιτισμού, τοπικές κοινότητες, μουσεία και επαγγελματίες του τουρισμού για την ανάπτυξη ποιοτικών εμπειριών ξενάγησης.
- ✓ Επιδεικνύει ενσυναίσθηση και σεβασμό απέναντι στους επισκέπτες, προσαρμόζοντας την επικοινωνία στις ανάγκες, τις ηλικιακές ομάδες και τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητές τους.
- ✓ Λειτουργεί με επαγγελματισμό, υπευθυνότητα και δεοντολογία κατά την παρουσίαση και ερμηνεία των φαινομένων του λαϊκού πολιτισμού.
- ✓ Αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την ανάδειξη και προστασία της τοπικής πολιτιστικής ταυτότητας και του λαϊκού πολιτισμού κάθε τόπου.
- ✓ Λαμβάνει αποφάσεις για την αποτελεσματική διαχείριση ζητημάτων που προκύπτουν κατά την οργάνωση και υλοποίηση μιας ξενάγησης.
- ✓ Ενισχύει την περιβαλλοντική και κοινωνική ευαισθησία, προωθώντας πρακτικές βιώσιμου πολιτιστικού τουρισμού.
- ✓ Αναστοχάζεται την επαγγελματική του/της πρακτική και να επιδιώκει τη συνεχή προσωπική και επαγγελματική του/της ανάπτυξη.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Εισαγωγή στην Επιστήμη της Λαογραφίας και Βασικές Αρχές Δημόσιας Λαογραφίας

ΔΙΑΡΚΕΙΑ | 27 ΩΡΕΣ

ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Βασικές Λαογραφικές Έννοιες - Θεωρίες και Μέθοδοι
2. Ιστορία των Λαογραφικών Σπουδών Διεθνώς και στην Ελλάδα
3. Επιμέρους Θεματικά Είδη του Λαϊκού Πολιτισμού
4. Λαϊκές Ομάδες - Κοινωνικά Πλαίσια του Λαϊκού Πολιτισμού
5. Τι είναι Δημόσια Λαογραφία
6. Ο Λαϊκός Πολιτισμός ως Πλαίσιο της Ξενάγησης

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Αναλύει τις βασικές θεωρητικές έννοιες και προσεγγίσεις της λαογραφικής επιστήμης, με αναφορά στην ιστορική τους εξέλιξη και τη συμβολή τους στη μελέτη του λαϊκού πολιτισμού.
2. Συσχετίζει τις κύριες θεματικές περιοχές της λαογραφίας, παραδόσεις, έθιμα, αφηγήσεις, υλικό και άυλο πολιτισμό, ως προς τις μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις και τη σημασία τους για την κατανόηση κοινωνικών και πολιτισμικών φαινομένων.
3. Εφαρμόζει βασικά μεθοδολογικά και αναλυτικά εργαλεία της λαογραφικής έρευνας (επιτόπια έρευνα, συλλογή και ανάλυση προφορικών μαρτυριών, ερμηνεία πολιτισμικών τεκμηρίων) στη μελέτη συγκεκριμένων εκφάνσεων του λαϊκού πολιτισμού.
4. Αξιολογεί κριτικά τη θέση και τους μετασχηματισμούς του λαϊκού πολιτισμού στις σύγχρονες κοινωνίες, μέσα από τις αρχές της Δημόσιας Λαογραφίας, ως προς ζητήματα πολιτισμικής ταυτότητας, παγκοσμιοποίησης, διαχείρισης της παράδοσης και ανάδειξής της στο πλαίσιο της ξενάγησης.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

Λαϊκός Πολιτισμός, Πολιτισμικές Κληρονομιές και Τουρισμός σε Σύγχρονες Αγροτικές Κοινότητες, Ορεινή και Νησιωτική Ελλάδα

ΔΙΑΡΚΕΙΑ | 36 ΩΡΕΣ

ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Το Χωριό ως Ενότητα στον Χώρο και στον Χρόνο
2. Αγροτικές Κοινότητες και Πολιτισμοί στα Σύγχρονα Περιφερειακά, Εθνικά και Παγκόσμια Πλαίσια
3. Ο «Κόσμος του Χωριού» - ορεινή και νησιωτική Ελλάδα.
4. Η Παράδοση ως Πολιτισμικό Κεφάλαιο: Παραδείγματα από τον Διεθνή Χώρο και την Ελλάδα
5. Ανάπτυξη της Βιώσιμης Επισκεψιμότητας Αντί του Μαζικού Τουρισμού: Όροι και Προϋποθέσεις
6. Σχεδιασμός και Υλοποίηση Ξενάγησης στο Χωριό - σε Όψεις του Λαϊκού Πολιτισμού και της Καθημερινότητας των Κατοίκων
7. Το Στοιχείο της Τοπικότητας στον Λαϊκό Πολιτισμό: Ορεινότητα και Νησιωτικότητα
8. Ιστορικές Συνθήκες Διαμόρφωσης του Κοινού και του Διαφορετικού στους Πολιτισμούς του Ορεινού και του Νησιωτικού Χώρου
9. Συγκρότηση του Ορεινού Χώρου στην Ελλάδα και τη Βαλκανική: Συγκριτικά Στοιχεία
10. Συγκρότηση του Νησιωτικού Χώρου στην Ελλάδα και τη Μεσόγειο: Συγκριτικά Στοιχεία
11. Ξεναγήσεις με Βάση τα Κριτήρια της Ορεινότητας και της Νησιωτικότητας

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Αναλύει τις σύγχρονες αγροτικές κοινότητες ως δυναμικά πολιτισμικά και κοινωνικοοικονομικά συστήματα, ως προς τους τρόπους προσαρμογής τους σε προκλήσεις όπως η παγκοσμιοποίηση, οι δημογραφικές μεταβολές, η κλιματική αλλαγή και οι νέες αναπτυξιακές πολιτικές.
2. Συγκρίνει διεθνή και ελληνικά παραδείγματα αγροτικής ανάπτυξης, με συγκριτικές και διεπιστημονικές προσεγγίσεις, ως προς τους παράγοντες που ευνοούν ή περιορίζουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη διατήρηση της τοπικής πολιτισμικής ταυτότητας.
3. Αξιολογεί τις αρχές και τις πρακτικές της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, ως προς τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές επιπτώσεις του τουρισμού και τη διάκριση βιώσιμων μορφών αξιοποίησης της πολιτισμικής κληρονομιάς από φαινόμενα υπερτουρισμού και μαζικής τουριστικής εκμετάλλευσης.
4. Ερμηνεύει τη διαφοροποίηση του πολιτισμικού χώρου και των λαϊκών ομάδων, με βάση την επίδραση γεωγραφικών, κοινωνικών, δημογραφικών και ιστορικών παραγόντων στη διαμόρφωση τοπικών πολιτισμικών χαρακτηριστικών και συλλογικών ταυτοτήτων.
5. Αξιοποιεί μεθόδους ερμηνείας πολιτισμικής κληρονομιάς και αρχές βιώσιμης τουριστικής διαχείρισης για την ανάδειξη του τοπικού πολιτισμικού αποθέματος αγροτικών, ορεινών και νησιωτικών περιοχών.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

Αστικοί Πολιτισμοί

ΔΙΑΡΚΕΙΑ | 27 ΩΡΕΣ

ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Εισαγωγή στους Αστικούς Πολιτισμούς
2. Η Πόλη ως Πολιτισμικό Τοπίο
3. Κοινωνικές Ομάδες και Πολιτισμικές Ταυτότητες στον Αστικό Χώρο
4. Καθημερινή Ζωή και Λαϊκός Πολιτισμός στην Πόλη
5. Πολιτιστική Κληρονομιά και Αστική Μνήμη
6. Πολιτιστικός Τουρισμός και Αστική Ανάπτυξη

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Αναλύει τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις και τις θεμελιώδεις έννοιες που αφορούν τη συγκρότηση, την ιστορική εξέλιξη και τους μετασχηματισμούς των αστικών πολιτισμών, με σύνδεση στις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές διεργασίες.
2. Ερμηνεύει τη διαλεκτική σχέση μεταξύ πόλης, κοινωνίας και λαϊκού πολιτισμού, ως προς τον τρόπο με τον οποίο οι αστικές συνθήκες επηρεάζουν τη διαμόρφωση πολιτισμικών πρακτικών, συλλογικών ταυτοτήτων και μορφών κοινωνικής οργάνωσης.
3. Αναλύει τις πολιτισμικές εκφράσεις και τις κοινωνικές δυναμικές του αστικού χώρου, με διεπιστημονικά και λαογραφικά μεθοδολογικά εργαλεία, για τη μελέτη φαινομένων όπως η καθημερινότητα, η συλλογική μνήμη, οι πολιτισμικές κοινότητες και οι διαδικασίες κοινωνικού μετασχηματισμού.
4. Αξιολογεί κριτικά τον ρόλο της πολιτιστικής κληρονομιάς, της αστικής μνήμης και των πολιτικών διαχείρισης του πολιτισμού στη διαμόρφωση της τοπικής ταυτότητας, ως προς ζητήματα προστασίας, ανάδειξης και επανανοηματοδότησης του αστικού πολιτισμικού αποθέματος.
5. Σχεδιάζει δράσεις πολιτιστικής διαχείρισης, εκπαίδευσης και βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης με επίκεντρο το αστικό περιβάλλον, με χρήση μεθόδων ερμηνείας πολιτισμικής κληρονομιάς, συμμετοχικών προσεγγίσεων και πρακτικών ανάδειξης της αστικής πολιτισμικής ταυτότητας.
6. Συνθέτει προτάσεις για την καταγραφή, τεκμηρίωση και αξιοποίηση των υλικών και άυλων στοιχείων του αστικού πολιτισμού, με βάση ερευνητικές μεθόδους πεδίου, για την ανάδειξη της σημασίας τους στην πολιτιστική πολιτική, την εκπαίδευση και την τοπική ανάπτυξη.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

Βασικές Αρχές Λαογραφικής Μουσειολογίας

ΔΙΑΡΚΕΙΑ | 26 ΩΡΕΣ

ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Μουσειακή Κληρονομιά και Λαϊκός Πολιτισμός: Συγκλίσεις και Διαφορές
2. Λαογραφικά Μουσεία - Διεθνείς και Εθνικοί Φορείς και Πολιτικές
3. Ο Θεσμός του Λαογραφικού Μουσείου
4. Διεθνή Λαογραφικά Μουσεία
5. Τα Ελληνικά Λαογραφικά Μουσεία
6. Σχεδιασμός, Οργάνωση και Πολιτικές ενός Λαογραφικού Μουσείου
7. Σχεδιασμός και Υλοποίηση Εκθέσεων - Τεκμηρίωση - Συντήρηση Υλικών Αντικειμένων και Άλλων Αρχειακών Συλλογών

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Αναλύει τις αρχές οργάνωσης, λειτουργίας και διοίκησης ενός λαογραφικού μουσείου, με αναφορά στον ρόλο του στη διαφύλαξη, ερμηνεία και ανάδειξη της υλικής και άυλης πολιτισμικής κληρονομιάς.
2. Σχεδιάζει μόνιμες και περιοδικές εκθέσεις λαογραφικού περιεχομένου, με σύγχρονες μουσειολογικές και μουσειογραφικές προσεγγίσεις, μεθόδους ερμηνείας των συλλογών και πρακτικές προσβασιμότητας και συμμετοχής του κοινού.
3. Εφαρμόζει μεθόδους καταγραφής, τεκμηρίωσης, συντήρησης και διάσωσης λαογραφικών αντικειμένων και αρχειακού υλικού, με εργαλεία ταξινόμησης, ψηφιακής τεκμηρίωσης και διαχείρισης συλλογών σύμφωνα με τις αρχές της μουσειακής δεοντολογίας.
4. Αξιολογεί τη σημασία των λαογραφικών συλλογών ως φορέων συλλογικής μνήμης και πολιτισμικής ταυτότητας, ως προς τις δυνατότητες αξιοποίησής τους στην εκπαίδευση, την έρευνα και την πολιτιστική ανάπτυξη.
5. Σχεδιάζει δράσεις διάδοσης, προβολής και εμπλουτισμού λαογραφικών συλλογών μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, εκδόσεων, ψηφιακών εφαρμογών και συνεργασιών με τοπικούς φορείς και κοινότητες, με στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής του κοινού και της κοινωνικής απήχησης των μουσείων.
6. Συνθέτει προτάσεις για τη βιώσιμη διαχείριση και ανάδειξη του λαογραφικού αποθέματος, με βάση τις σύγχρονες προκλήσεις της μουσειακής πρακτικής, τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών και τις ανάγκες προστασίας και μετάδοσης της πολιτισμικής κληρονομιάς.

ΕΝΟΤΗΤΑ 5

Ξεναγήσεις

ΔΙΑΡΚΕΙΑ | 16 ΩΡΕΣ

ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Η Ξενάγηση σε Λαογραφικά Πλαίσια
2. Εφαρμοσμένες Προσεγγίσεις της Ξενάγησης σε Συγκεκριμένους Λαογραφικούς Προορισμούς

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

1. Εφαρμόζει τις βασικές αρχές, τεχνικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις της ξενάγησης σε λαογραφικούς προορισμούς, με προσαρμογή του περιεχομένου και των πρακτικών ερμηνείας στις ιδιαιτερότητες του τοπικού πολιτισμικού αποθέματος.
2. Ερμηνεύει στοιχεία της υλικής και άυλης πολιτισμικής κληρονομιάς, με λαογραφικά, ιστορικά και μουσειοπαιδαγωγικά εργαλεία, για την ανάδειξη της πολιτισμικής ταυτότητας των τόπων και των κοινοτήτων.
3. Υλοποιεί προγράμματα λαογραφικής ξενάγησης μέσα από πρακτική εξάσκηση στο πεδίο, με έμφαση στη βιωματική μάθηση σε πραγματικές συνθήκες πολιτιστικής διαχείρισης και τουριστικής ερμηνείας.
4. Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα διαφορετικών πρακτικών ξενάγησης και ερμηνείας της πολιτισμικής κληρονομιάς, ως προς ζητήματα προσβασιμότητας, συμμετοχικότητας, βιωσιμότητας και προστασίας του πολιτισμικού περιβάλλοντος.
5. Συνθέτει ολοκληρωμένες προτάσεις πολιτιστικών διαδρομών και δράσεων ανάδειξης λαογραφικών προορισμών, με βάση τις αρχές της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και της σύγχρονης διαχείρισης της πολιτισμικής κληρονομιάς.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση της επίτευξης των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων πραγματοποιείται με κριτήρια αυτοαξιολόγησης.

Δεν υπάρχουν εξετάσεις και η αξιολόγηση δεν είναι αρνητική, αλλά δρα αυτοβελτιωτικά, με κριτήριο τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα κάθε Διδακτικής Ενότητας.

Για να ολοκληρώσετε επιτυχώς θα πραγματοποιήσετε ένα τρόπο αξιολόγησης για κάθε διδακτική ενότητα.